

[Kristen Amby.]

i Samarbejde med, undertiden næsten efter Paakrav af dansk Myndighed, vilde oprindelig være blevet ramt af Bestemmelsen. Det er man heldigvis i det Udvalg, der har været nedsat, og som man nu siger havde Interesse i at beskytte Værnemagere, af saglige Grunde gaaet bort fra, naar det drejer sig om ferske Fødevarer. Men jeg spørger: Hvorfor kun, naar det drejer sig om ferske Fødevarer? Der er jo ikke nogen principiel Forskel paa det og det andet.

Jeg tror, det bliver nødvendigt i Forhold til Eksporten at se paa, hvordan Omsætningen var før Krigen. Der er ingen Mening i, at nogle Mennesker skal have det Stempel paa sig, naar de har solgt til nødlidende Hollændere eller Belgiere eller Nordmænd — ja, til Nordmændene gik det nu ikke over Clearing —, men saa Tjekkerne, at de da skal af med den Del af Fortjenesten i Forhold til dansk Normalfortjeneste, der ligger over 60 pCt., medens andre ikke skal.

Man vil altsaa forstaa, at Hovedtendensen, nemlig at kræve Tilbagebetaling, men dog gradueret, af den Berigelse, der er sket ved Arbejde for den tyske Værnemagt, er vi fuldkommen enige i, men at vi ønsker Sagen saadan behandlet i Udvalget, at vi virkelig, om jeg saa maa sige, kan forsvare at sende en saadan Lov ud. Det er tekniske Betæneligheder parret med et Krav om, at Lov skal være rimelig og ret, der har bestemt vor Stilling paa ethvert Trin, hvor vi har haft med Sagen at gøre, og som vil faa Rigsdagen til ikke at slippe denne Lovgivning, før vi kan se os selv i Øjnene og sige, at her har vi behandlet Tingene ud fra det Hovedsynspunkt, jeg har nævnt, men behandlet dem saaledes, som det er forsvaret.

Jeg for mit Vedkommende haaber, at der virkelig kommer noget ud af Lovforslaget, saaledes at vi kan komme med en Lovgivning angaaende Tilbagebetaling. Det er sagt mig, at Regeringen har givet Lovforslaget til fri Forhandling. Det er endvidere sagt — det er jo en Slags ny Statsskik, man har indført, men saadan er det altsaa —, at det betyder, at hvis et af de Partier, der støtter Regeringen, ikke vil være med til Loven, saa falder den, og det vil altsaa sige, enten det er faa eller mange. Jeg vil haabe, at man nu i det Udvalgsarbejde, der skal foregaa, kan enes. Naar man blot er enig om Hovedsynspunkterne, skulde det være muligt ogsaa at finde Vej til at enes om Enkelthederne og Teknikken. Jeg haaber, at man kan enes om en Lovgivning, der er forsvaret, saaledes at vi kan faa denne Sag ud

af Verden, inden Folket ved det Valg, vi glædeligvis snart skal have, skal tage sin Stilling. Det er rimeligt, at der gives klar Besked, men det skal være en Besked, der er holdbar, det skal være noget, der er ret og rimeligt.

Vagn Bro: Jeg skal anbefale begge Lovforslagene til velvillig Behandling, og da jeg for mit Vedkommende ønsker en Udvalgsbehandling, skal jeg ikke komme dybt ind paa Forslagene.

Forslaget om Tilbagebetaling af Fortjeneste er et betimeligt Forslag, der for øvrigt flere Gange er blevet krævet her i Tinget som Supplement til de tidligere Love vedrørende Samhandelen med Besættelsesmagten. Disse tidligere Love er Loven af 1. Juni 1945 og Loven af 28. August 1945, der vedrører de groveste Tilfælde af Værnemageri. Det er som et Supplement til disse Love, at Tilbagebetalingsloven foreligger, og jeg understreger ogsaa stærkt, at der jo ikke er Tale om nogen Straffelov. Jeg vil gerne i samme Forbindelse støtte de Betragtninger, som det ærede Medlem Hr. Kristen Amby fremsatte om disse Lovforslags Tilblivelseshistorie. I øvrigt skal jeg sige, at Forholdet er dette, at i en Række Tilfælde maatte det være saaledes, at Retsbevidstheden herhjemme maa kræve en Tilbagebetaling af visse indtjente Beløb ud fra den Betragtning, at den danske Stat har maattet afholde disse under en Tvangssituation. Havde man ikke været i den, var dette ikke kommet til at foreligge.

For Avancebegrænsningsforslaget gælder den Begrundelse, at selv om de paagældende i og for sig har været ganske sagesløse, ja, forpligtet eller i visse Tilfælde truet dertil, maa man — ogsaa under Hensyn til, at dette Arbejde i tysk Interesse er finansieret af den danske Stat, som jo ogsaa paa dette Omraade befandt sig i en Tvangssituation — mene, at der bør finde en vis Regulering Sted af den opnaaede Fortjeneste. Men jeg vil gerne, ogsaa lige over for de Betragtninger, det ærede Medlem Hr. Kristen Amby fremsatte, sige, at man skal i hvert Fald i en Række Forhold vise en vis Varsomhed, nemlig i de Tilfælde, hvor de paagældende Mennesker virkelig over for de dømmende Myndigheder kan godtgøre, at de har været i den allerbedste Tro. Dette gælder en hel Række smaa Virksomheder, Haandværkere og andre, om hvilke man kan sige, at hvis de havde sagt nej, vilde de have risikeret, at Statens Myndigheder kom og søgte at mægle og at faa dem til at udføre Arbejdet; jeg